

zijn, niet door den ziekenfondsdokter op eigen kosten zullen worden verstrekt, en komt bij dezen alleen om de noodige attesten, doch gaat voor belangrijke ziektegevallen naar andere artsen, waarin het vertrouwen stelt.

En dan komt hij op tegen de hier reeds meermalen besproken verspilling van den tijd van den dokter met gedwongen opteekening van statistische gegevens, die geen practische waarde kunnen hebben.

The Lancet, die erg „op de hand” van den minister schijnt te zijn, stelt het wel voor, alsof de tegenstand het werk van leeken is, maar men ziet, dat er onder de geneeskundigen ook onwilligen zijn. En hoe zou men hiermede „statistische hazen” kunnen vangen, zelfs al zou hun onwil ongegrond zijn! Trouwens, *The Times* van 3 Januari bevat een onwraakbare getuigenis tegen de bewering, dat de officieele vertegenwoordiging der artsen, The British Medical Association, geen bezwaar heeft tegen het uitleveren van bijzonderheden omtrent de zieken aan ambtenaren. Dr. E. ROWLAND FOTHERGILL erkent daarin, dat de commissie dier Association bij de behandeling van het ontwerp wel bezwaren had, maar niet wenschte, „obstructive” te zijn. „Dit moge zwak zijn geweest, maar het is zoo”.

Een les om, waar het belangrijke zaken geldt, steeds op zijn stuk te staan!

En *The Times* herinnert aan de herhaalde uitspraak der British Medical Association „dat geen arts zonder toestemming van zijn patiënt vrijwillig mededeelingen mag doen omtrent zaken, die hij bij de uitoefening van zijn beroep van hem vernomen heeft”.

MOGEN WIJ ZWIJGEN? — „Mogen zij spreken” vraagt daarentegen *De Nieuwe Courant*, sprekende van het ook hier reeds vermeldde feit, dat een krankzinnige, uit een gesticht ontslagen, tijdens de Duitsche revolutie op den zetel der macht heeft kunnen zitten, totdat zijn dwaasheid te overweldigend en die van het volk wat minder werd. Had hier de dokter, die er van wist, niet in het openbaar moeten waarschuwen? Nog eens — neen! Er zijn altijd meer menschen, die ervan weten, dat een lijder ongenezen uit een gesticht ontslagen is: bij ons de inspecteur van het krankzinnigenwezen, de justitie. Als dus iemand moet waarschuwen, kunnen zij het doen, en de dokter kan hen alleen aan het feit herinneren. De *N. Crt.* komt verder terug op de vraag van de verplichte aangifte van geslachtsziekten. Onder Buitenland in dit nummer verneemt men, hoe iemand als BLASCHKO hierover denkt.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

COÖPERATIEVE TIJDSCHRIFTEN-CENTRALE.

Het „bijhouden” der literatuur door het „lezen” van buitenlandsche geneeskundige weekbladen en specialistische periodieken zal wel geen woord van aanbeveling meer noodig hebben. Een eigen abonnement op een „voldoend” aantal tijdschriften is evenwel een zeer dure liefhebberij. Wel bestaan er enkele portefeuilles; maar deze zijn weinig bekend en geven of te veel of te weinig. In elk opzicht is er dan ook reden om een poging te wagen om voor deze liefhebberij een „tijdschriftendienst” op coöperatieven grondslag te organiseren, waardoor een ieder voor gemiddeld ongeveer één vierde van den prijs die tijdschriften kan krijgen, welke hij gaarne lezen wil.

De door mij in dit *Tijdschrift* geplaatste kleine advertenties leverden als resultaat een vijftal medelezers voor *Lancet*, *Presse médicale*, *Journal of the American Medical Association* (à f 13.— per jaar!), terwijl er tevens nog min of meer belangstelling bleek te bestaan voor *The archives of Internal medicine*, *Le Journal de radiologie et d'électrologie*, *Modern medicine*.

Hierdoor aangespoord meen ik met reden van een poging tot organisatie van een

dergelijke coöperatieve tijdschriftendienst op breederen grondslag vrucht te mogen verwachten en de voorziening van deze door velen gevoelde behoefte te moeten bevorderen. Daarom noodig ik langs dezen weg belangstellenden en belanghebbenden uit mij hun wenschen en verlangens met betrekking tot het lezen van buitenlandsche geneeskundige tijdschriften (*onverschillig welke, dus ook specialistische*) kenbaar te maken. Ook kunnen zij, die zich reeds voor het jaar 1921 op een dergelijk tijdschrift geabonneerd hebben en medelezers wenschen, mij daarvan onder opgave van de voorwaarden kennis geven. De referenten van dit *Tijdschrift*, die op het bewaren van hun refereertijdschrift geen prijsstellen, worden hierop speciaal opmerkzaam gemaakt.

Aan de hand van deze vraag en aanbod zal ik dan, hoop ik, instaat zijn ieder „een offerte” te maken. De volgende beginselen zullen daarbij op den voorgrond staan.

1. Gelijkmatige verdeling der kosten.
2. Niet meer dan zes lezers per tijdschrift gemiddeld.
3. Leestijd een week voor de weekbladen en 14 daagsche bladen en een maand voor de maandbladen en verdere periodieken. Franco ontvangen, franco doorzenden.
4. Verdeling der uitgelezen tijdschriften zooveel mogelijk in overeenstemming met ieders wensch. Degene, die het tijdschrift behouden mag, ontvangt het het laatst (zulks billijkheidshalve en ter besparing van portokosten).

Mocht deze coöperatieve tijdschriftendienst opgang maken, dan zou ik wenschen te overwegen, of en in hoeverre er behoefte bestaat en kans op succes aanwezig is voor den grondslag van een „Coöperatieve Boekencentrale, geschoeid op de leest van de bekende „lending and circulating libraries” van ELLIS of LEWIS, met dien verstande, dat ook zooals boven beschreven, de uitgelezen boeken tenslotte verdeeld worden.

Weliswaar kan slechts de bezitter van een boek 100 pCt. nut er van trekken, maar even onomstootelijk staat het vast, dat „men” niet een tiende gedeelte van de boeken kan aanschaffen, die men gaarne zou willen lezen.

Door middel van een dergelijke coöperatieve boekencentrale zou men voor elk willekeurig bedrag een hoeveelheid boeken kunnen lezen, die gezamenlijk het tien- of twintigvoudige der waarde vertegenwoordigen van het gestorte bedrag, terwijl men ten slotte voor de waarde van zijn geld ook de boeken, die men het liefst wil bezitten, in zijn kast krijgt.

De Universiteitsbibliotheken zijn slechts voor een zeer klein aantal platlandici „werkelijk” bereikbaar. Voor velen hunner zouden de beide bovenbeschreven centrales van groot nut kunnen zijn. Boeken- en tijdschriftenvrienden van alle dorpen en gehuchten vereenigt U!

Ruinen, 19 Januari 1921.

W. SCHUURMANS STEKHOVEN.

DE BEPALING VAN DEN WEERSTAND VAN ERYTHROCYTEN TEGENOVER HYPOTONISCHE ZOUTOPLOSSINGEN.

Het artikel van VAN SPANJE (*Ned. T. v. Gen.* van 15 Januari 1921), geeft mij aanleiding, de volgende opmerkingen te plaatsen. Zeer terecht gaat de schrijver van de meening uit, dat vele factoren bij deze bepalingen van invloed kunnen zijn, en het is gebiedend, dat steeds dezelfde methode wordt gebruikt, wil men resultaten verkrijgen, waaruit men, hetzij uit een klinisch oogpunt, hetzij bij wetenschappelijk onderzoek, eenige besluiten kan trekken. Vooral, wanneer men het eerstgenoemde doel beoogt, is een eenvoudige techniek gewenscht. Wanneer men, zooals VAN SPANJE doet, den weerstand slechts tegenover 1 of 2 zoutoplossingen bepaalt, is zijn techniek zeker niet te tijdrovend. Ik meen echter, dat dit niet voldoende is. Ik kan mij niet vereenigen met zijn zienswijze, dat veranderingen der totale haemolyse wel meestal evenwijdig zullen gaan met veranderingen der beginhaemolyse, zoodat de bepaling der eerste onnoodig zou zijn. Integendeel meen ik, dat men, vooral wat de prognose in een gegeven geval van anaemie